

Tvillingar och trillingar i skolan -tips åt föräldrar med flerlingar

På samma eller skilda klasser?

Tvillingars-, trillingars- samt fyrlingars föräldrar funderar ofta kring flerlingsbarnens skolgång, speciellt kring hur mycket barnen skall vara ifrån varandra i skolan, dvs. de funderar ifall barnen skall börja på samma eller skilda klas-ser osv. Det finns även kommuner där det endast börjar en klass till den årskursen och därmed finns det inte paral-lellklasser att välja emellan.

Ett allmänt och endast ett rätt svar finns dock ej. Utan valet görs enskilt för varje familj. I Finland finns inte en lag eller direktiv på att flerlingsbarn bör placeras i samma eller skilda grupper i skolan, utan man lyssnar på barnens och föräldrarnas önskemål för att komma fram till en lösning. Det är bra ifall föräldrarna funderar på den bästa lösningen tillsammans med barnen, förskoleläraren, klassläraren och/ eller rektorn.

Det går inte att ge ett automatiskt svar på frågan; att flerlingssyskon bör alltid placeras i samma klass eller att de all-tid bör placeras i enskilda klasser. Frågan bör funderas kring skilt med varje enskild familj. Enligt undersökningar finns det inga bevis på att ett visst val förbättrar barnens individuella utveckling, akademiska prestation, den kogni-tiva utvecklingen eller uppförandet i skolan. I vissa situationer kan det ena valet av klass vara mer befogat än det andra.

Fördelar med att placera flerlingsbarnen i samma klass:

- Ifall tvillingarna själva motsäger sig kraftigt till att placeras i skilda klasser, finns det ingen orsak till att framkalla psykisk smärta med att placera dem i skilda klasser.
- Om det nyligen i barnens liv skett en större förändring, t.ex en flytt eller en skilsmässa.
- Om det inte finns tre olika klasser att välja på till trillingar utan endast två t.ex. så finns det ingen orsak till att placera två av dem i samma klass och den tredje i en skild klass. Då kan den som placerats ensam i en klass känna sig övergiven.

Fördelar med att placera dem i skilda klasser:

- Ifall en av flerlingssyskonen är så pass dominant mot sitt syskon att det andra syskonets självkänsla försvagas.

Ett beslut anses vara ett bra beslut när det känns bra för barnen, föräldrarna samt för klasslä-rarna. Det är bra att granska beslutet årligen. En möjlig förflyttning är bäst för barnet att schema-lägga under en sådan tid när det vanligtvis annars också sker en förändring.

Att börja skolan under olika år? Specialklass?

Att börja skolan under olika år är inte att rekommendera, sett från barnets synvinkel. Detta eftersom det barn som börjar senare kan uppleva det som något negativt. Ifall barnet har lite försenad utveckling kan man många gånger hitta hjälp från olika sorters lösningar. Men om barnet har gravt försenad utveckling kan en specialklass vara det bästa alternativet för barnet. Därmed förbättras barnets självkänsla när han/hon får vara tillsammans med andra likasinnade.

Att jämföra sinsemellan

Barnets utveckling bör följas med individuellt för varje enskilt barn. Ständig jämförelse sinsemellan kan leda till försämrade självkänsla, dessutom jämför barnen konstant med varandra under många olika situationer ändå. Det är dock inte meningen att man skall hemlighålla deras framgång från varandra, eftersom man i livet konstant stöter på situationer där det finns tillfälle att jämföra sinsemellan. Varje enskilt barn bör känna att de är en egen individ som inte behöver tävla om sina prestationer med andra.

Tips åt föräldrar till flerlingar hur de ska stödja den egna individen

Flerlinghet är en del av flerlingbarnens identitet, inte något som de bör "bli av med" för att bilda sin egna person. Relationen sinsemellan dem är stark, speciellt under barndomen och ungdomen. Beroendet av varandra försvagas med tiden. En balans uppstår när man ger flerlingssyskonen möjlighet att vara för sig själv. Att stödja utvecklingen av deras individualitet är en del av flerlingsbarnens uppfostring. Det är viktigt att föräldrarna, barnen och lärarna kan diskutera sinsemellan hur man kan stödja utvecklingen av flerlingssyskonens individualitet i skolan. Genom att fundera tillsammans hittar man ofta de bästa lösningarna som fungerar.

- Diskutera med läraren om barnets personlighetsdrag
- Berätta för läraren om att det är mycket viktigt att stödja barnets individualitet
- Uppmuntra barnen till att tillbringa tid ifrån varandra också.
- Beröm och lyssna på barnet individuellt samt ge barnet tillräckligt med tid för att uttrycka sig
- Hjälプ dem skilt för sig med läxorna
- Föreslå åt barnen olika frisyrier, olika klädstilar, olika färger på kläderna, olika skolväskor etc.

Högstadiet och andra stadiet

När barnet flyttar från lågstadiet till högstadiet bör man fortsättningsvis fundera över för varje enskilt barn vilken klass flerlingsbarnen skall börja på. När flerlingsbarnen i tonåren förflyttar sig från högstadiet till det andra stadiet stiger det egna intresset för utbildningsområdet fram när det kommer till kriterier för val av klass och skola, om möjligt. Enligt finländsk undersökning lämnade speciellt tvillingpojkar bort valet av utbildning pga deras beroendet sinsemellan eller så gjorde de väldigt liknande val eftersom att de inte ville börja på olika skolor.

Barnet bör redan i skolan få träna på att fungera individuellt samt att göra egna beslut även i skolan.

Mera information om ämnet hittar du i guiden *Kaksoset ja kolmoset koulussa (på finska)*, www.monikkoperheet.fi. Detta är en sammanfattning av den guiden. Översattes av: Socionom YH Anna Träskbäck. Guiden publicerades av Finlands Flerlingsfamiljer rf. Guidens expertgrupp var: PeM Suvi Alamaa, FD Kristiina Heinonen, PeK Nelli Helle, PM Ulla Kumpula, PeM Hanna Lenkola, Sosionom YH Elina Santala och PeM Virpi Vuolteenaho. Guiden kommenterades av: MKD Irma Moilanen. Den internationella undersökningsrecensionen som utarbetats för guiden har gjorts av PeK Nelli Helle.

Källor:

Airola, S. 2011. Monikkolapsen koulutaival alkaa - Esiopettajien näkemyksiä kaksosten kouluvalmiudesta ja luokkasijoituksesta (pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto). Haettu osoitteesta <http://urn.fi/urn:nbn:fi:uta-1-21244> * Alexander, M. (2012). Educating Multiples in the Classroom: Together or Separate? *Early Childhood Education Journal*, 40 (3), 133-136. * Alin-Åkerman, A.B. (1999) The psychology of triplets. Teoksessa Sandbank. A.C. (toim.) *Twin and Triplet Psychology. A Professional guide to working with multiples*. London: Routledge, 70-99. * Costiander, K. Sähköpostiedonanto 11.12.2018. Opetushallitus. Teoksessa Kumpula, U., Kaprio, J., Lavikainen, A. ja Moilanen, I. (2020). Kiehtova kaksosuus. Monikkosarusten elämää. *Gaudeamus*. * Hay, D. A. (1999). Secondary schooling. Teoksessa A. Sandbank (toim.), *Twin and triplet psychology: A professional guide to working with multiples* (s. 119-142). Routledge. * ICOMBO. 2012. International Council Of Multiple Birth Organizations. Kirje monikkolasten vanhemmille. Viitattu 1.7.2020. <http://icombo.org/wp-content/uploads/2012/10/letter-to-parents1.pdf> * Penninkilampi-Kerola, V., Moilanen, I., & Kaprio, J. (2005). Co-twin dependence, social interactions, and academic achievement: A population-based study. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22 (4), 519-541. * Polderman, T. J. C., Bartels, M., Verhulst, F. C., Huizink, A. C., van Beijsterveldt, C.E.M., & Boomsma, D. I. (2010). No effect of classroom sharing on educational achievement in twins: A prospective, longitudinal cohort study. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 64 (1), 36-40. * Preedy, P. (1999). Meeting the educational needs of pre-school and primary aged twins and higher multiples. Teoksessa A. Sandbank (toim.), *Twin and triplet psychology: A professional guide to working with multiples* (s. 70-99). Routledge. * van Leeuwen, M., van Den Berg, S. M., van Beijsterveldt, T. C. E. M. & Boomsma, D. I. (2005). Effects of Twin Separation in Primary School. *Twin Research and Human Genetics*, 8 (4), 384-391. * Webbink, D., Hay, D., & Visscher, P. (2007). Does Sharing the Same Class in School Improve Cognitive Abilities of Twins? *Twin Research and Human Genetics*, 10 (4), 573-580.